

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/๒๒๓๖๕

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอรื้อหรือการบริหารสัญญาตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานกิจการยุติธรรม ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๙๐๑/๑๕๓๒ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานกิจการยุติธรรม แจ้งว่า สำนักงานกิจการยุติธรรมได้รับทุนจาก
สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)
และสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ
โทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ ของสำนักงาน กสทช. เพื่อดำเนินโครงการผลิตรายการเพื่อส่งเสริม
การเรียนรู้และการสื่อสาร แนวคิดหลักนิติธรรม คุณธรรม และจริยธรรมในศาสตร์พระราชาสู่เด็กและเยาวชน
“ของขวัญจาก “ศาสตร์พระราชา” คุณค่า “ยุติธรรม” สู่เด็กและเยาวชนไทย” โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม
ได้ดำเนินการจ้างเหมาบริการโครงการผลิตรายการฯ ดังกล่าว กับบริษัท สเก๊าท์ ดีไซน์ จำกัด ตามสัญญา
เลขที่ ๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ สัญญาสิ้นสุดเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ และได้อนุมัติให้
ขยายเวลาทำการตามสัญญา จำนวน ๒ ครั้ง เป็นสิ้นสุดสัญญาวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ และเมื่อสิ้นสุดสัญญา
สำนักงานกิจการยุติธรรมไม่อนุมัติให้ขยายเวลาทำการตามสัญญา พร้อมทั้งได้มีหนังสือแจ้งการเรียกค่าปรับ
ตามสัญญาเรียบร้อยแล้ว ต่อมาบริษัท สเก๊าท์ฯ ได้มีหนังสืออุทธรณ์ของดค่าปรับตามสัญญา

๒. ทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อดำเนินโครงการ
จัดทำสื่อสร้างสรรค์เพื่อสื่อสารแนวคิดหลักนิติธรรม คุณธรรม และจริยธรรมในศาสตร์พระราชาสู่เด็ก
และเยาวชนไทย “ของขวัญจาก “ศาสตร์พระราชา” คุณค่า “ยุติธรรม” สู่เด็กและเยาวชนไทย” โดยสำนักงาน
กิจการยุติธรรมได้ดำเนินการจ้างเหมาบริการโครงการจัดทำสื่อฯ ดังกล่าว กับบริษัท วาววี จำกัด ตามสัญญา
เลขที่ ๓๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ สัญญาสิ้นสุดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และได้อนุมัติให้
ขยายเวลาทำการตามสัญญา จำนวน ๑ ครั้ง เป็นสิ้นสุดสัญญาวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ และเมื่อสิ้นสุดสัญญา
สำนักงานกิจการยุติธรรมไม่อนุมัติให้ขยายเวลาทำการตามสัญญา พร้อมทั้งได้มีหนังสือแจ้งการเรียกค่าปรับ
ตามสัญญาเรียบร้อยแล้ว ต่อมาบริษัท วาววีฯ ได้มีหนังสือชี้แจงเพื่อขอขยายระยะเวลาโครงการและของดลดค่าปรับ

/สำนักงาน ...

สำนักงานกิจการยุติธรรม จึงขอหารือ ดังนี้

๑. การพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้ผู้รับจำ

๑.๑ กรณีบริษัท สเก๊าท์ สำนักงานกิจการยุติธรรมได้พิจารณาไม่ขยายเวลาทำการตามสัญญา ครั้งที่ ๓ ตามที่ผู้รับจำแจ้งเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ เนื่องจากระยะเวลาการตรวจสอบข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาและมีความเห็น ล่วงเลยระยะเวลาที่สำนักงานกิจการยุติธรรมจะสามารถพิจารณาขยาย ระยะเวลาตามสัญญาได้ และสำนักงานกิจการยุติธรรมได้มีหนังสือแจ้งการปรับต่อผู้รับจำเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้มีมติเห็นชอบการตรวจรับงานงวดที่ ๑ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ตามที่ผู้รับจำมีหนังสือส่งมอบงานครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ และเสนอ หัวหน้าส่วนราชการทราบแล้ว หากสำนักงานกิจการยุติธรรมจะพิจารณาตามที่ผู้รับจำมีหนังสือขอลดค่าปรับ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จะกระทำได้โดยอาศัยเหตุตามมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีความเห็นได้หรือไม่ อย่างไร ด้วยเหตุดังกล่าว สำนักงานกิจการยุติธรรมไม่ได้นำมาใช้ในการพิจารณาขยาย เวลาทำการตามสัญญาให้กับผู้รับจำตามที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุเสนอ

๑.๒ กรณีบริษัท วาวว้า สำนักงานกิจการยุติธรรมได้พิจารณาไม่ขยายเวลาทำการตามสัญญา ครั้งที่ ๒ ตามที่ผู้รับจำแจ้งเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๔ เนื่องจากระยะเวลาการตรวจสอบข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาและมีความเห็น ล่วงเลยระยะเวลาที่สำนักงานกิจการยุติธรรมจะสามารถพิจารณาขยาย ระยะเวลาตามสัญญาได้ ประกอบกับสำนักงานกิจการยุติธรรมพิจารณาเห็นว่า ผู้รับจำไม่สามารถ ที่จะปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามข้อกำหนดของสัญญาได้ โดยผู้รับจำมีหนังสือส่งมอบงานงวดที่ ๑ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรมได้แจ้งการปรับต่อผู้รับจำเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ขณะนี้คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุมติเห็นชอบตรวจรับงานงวดที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ และเสนอหัวหน้าส่วนราชการทราบ ดังนั้น หากสำนักงานกิจการยุติธรรมจะพิจารณาตามหนังสือที่ผู้รับจำร้องขอเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ด้วยเหตุสำคัญจากการปรับแก้เนื้อหาของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่มีอย่างต่อเนื่อง สำนักงานกิจการยุติธรรม จะสามารถงดหรือลดค่าปรับตามมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติฯ ตามที่คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุมติเห็นได้หรือไม่ อย่างไร

๒. การพิจารณางดหรือลดค่าปรับ มีวิธีการนับระยะเวลาอย่างไร หากเหตุที่จะงดหรือ ลดค่าปรับ เป็นพฤติการณ์ต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนสิ้นสุดสัญญา จนกระทั่งผู้รับจำของงดหรือลดค่าปรับ

๓. การพิจารณางดหรือลดค่าปรับกรณีทั้งสองสัญญา จำเป็นต้องงดหรือลดค่าปรับ เป็นรายครั้งในการส่งมอบงานแต่ละงวด หรือพิจารณางดหรือลดค่าปรับต่อเมื่อผู้รับจำส่งมอบงานครบถ้วน ถูกต้องตามสัญญา

๔. การคำนวณเงินค่าปรับที่จะเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของเงินค่าจ้าง ตามข้อ ๑๘๓ แห่งระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานกิจการยุติธรรม สามารถดำเนินการคิดค่าปรับบริษัทผู้รับจำทั้ง ๒ รายได้ตั้งแต่เมื่อใด อย่างไร ซึ่งขณะนี้หากจะเริ่มคิดค่าปรับ นับตั้งแต่วันสิ้นสุดสัญญากับผู้รับจำ จำนวนค่าปรับอาจเกินกว่าร้อยละ ๑๐ แล้ว กรณีนี้สำนักงานกิจการยุติธรรม จะต้องดำเนินการอย่างไร

๕. การส่งผลงาน การแก้ไขผลงาน การรับส่งเอกสารต่าง ๆ ทาง email/Line จะถือเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาหรือลดค่าปรับได้หรือไม่ อย่างไร

๖. หากสำนักงานกิจการยุติธรรมจะแก้ไขสัญญาในประเด็นดังกล่าวให้สอดคล้องกับเงื่อนไขในขอบเขตงาน (Terms of Reference) ตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดตอบข้อหารือเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ จะสามารถแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารสัญญา โดยจะเป็นเหตุในการงดหรือลดค่าปรับ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้รับจ้างได้หรือไม่ อย่างไร
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีข้อหารือ ๑ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา หรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ (๒) เหตุสุดวิสัย (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ กำหนดว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญา หรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่ต้น” จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว การพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง จะพิจารณาได้จาก ๓ เหตุ ได้แก่ (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หมายความว่า เหตุที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐผู้ว่าจ้างและหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย (๒) เหตุสุดวิสัย หมายความว่า เหตุสุดวิสัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ และ (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย โดยเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ทราบใดการชำระหนี้กันยังมิได้กระทำการเพราะพฤติการณ์อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ ตราบนั้นลูกหนี้ยังหาได้ชื่อว่าผิดนัดไม่” ทั้งนี้ เหตุดังกล่าวต้องมีส่วนสัมพันธ์และมีผลกระทบโดยตรงกับงานตามสัญญา และเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างหรือผู้ขายไม่สามารถส่งมอบสินค้าได้ทันตามกำหนดระยะเวลาในสัญญา โดยหลักการการพิจารณาตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๑๘๒ นั้น สามารถแบ่งได้เป็น ๒ กรณี กล่าวคือ การงดหรือลดค่าปรับ ซึ่งจะเป็นการพิจารณาอนุมัติให้ในเวลาที่ยังไม่ล่วงเลยกำหนดระยะเวลาของสัญญาหรือข้อตกลงไปแล้ว และเป็นกรณีที่มิได้ค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว ส่วนอีกกรณีหนึ่ง คือ การขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ซึ่งจะเป็นการพิจารณาอนุมัติให้ก่อนที่จะครบกำหนดสัญญาและค่าปรับยังไม่เกิดขึ้น กรณีตามข้อหารือ

/หาก ...

หากผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานภายในระยะเวลาที่กำหนดตามสัญญา ซึ่งมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว และผู้รับจ้างได้มีหนังสือขอลดหรือลดค่าปรับในเวลาต่อมา กรณีนี้หน่วยงานของรัฐผู้ว่าจ้าง จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่ผู้รับจ้างกล่าวอ้างว่าเป็นไปตามเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘๒ ข้างต้นหรือไม่ หากเห็นว่าเหตุที่ผู้รับจ้างกล่าวอ้างดังกล่าวสามารถรับฟังได้ และเหตุดังกล่าวมีส่วนสัมพันธ์และเป็นผลกระทบโดยตรงที่ทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการส่งมอบงานภายในระยะเวลาแล้วเสร็จตามสัญญาได้ ก็ย่อมอยู่ในดุลพินิจของหน่วยงานของรัฐที่จะพิจารณาขอลดหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

สำหรับกรณีหากผู้รับจ้างได้มีหนังสือขอขยายระยะเวลาการดำเนินการตามสัญญาจ้าง ออกไปจากวันครบกำหนดระยะเวลาเดิมตามสัญญาจ้างแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐมิได้พิจารณาค่าขยายระยะเวลาดังกล่าวก่อนระยะเวลาตามสัญญาจ้างได้สิ้นสุดลง และต่อมาผู้รับจ้างได้มีหนังสือขอลดหรือลดค่าปรับ กรณีนี้สามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

(๑) การขยายระยะเวลาทำการตามสัญญา และการงดหรือลดค่าปรับ เป็นเหตุเดียวกัน ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี หากหน่วยงานของรัฐยังมิได้พิจารณาขยายระยะเวลาตามสัญญาจ้าง หน่วยงานของรัฐย่อมสามารถนำเหตุดังกล่าวมาเป็นเหตุในการพิจารณางดหรือลดค่าปรับได้ ตามนัยมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติฯ

(๒) การขยายระยะเวลาทำการตามสัญญา และการงดหรือลดค่าปรับ เป็นคนละเหตุกัน ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี หากเห็นว่า ผู้รับจ้างได้รับผลกระทบโดยตรงที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการส่งมอบงานภายในระยะเวลาแล้วเสร็จตามสัญญาได้ ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี กรณีย่อมอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการพิจารณาขอลดหรือลดค่าปรับ ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

๒. กรณีข้อหาข้อ ๒ - ๔ ในการพิจารณาขอลดหรือลดค่าปรับ หน่วยงานของรัฐจะต้องคิดค่าปรับ นับวันถัดจากวันครบกำหนดส่งมอบงานตามสัญญาจนถึงวันที่ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานถูกต้องครบถ้วนตามสัญญา โดยหักด้วยระยะเวลาที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุใช้ไปในการตรวจรับพัสดุทุกครั้ง สำหรับการคิดค่าปรับนั้น หากในสัญญาจ้างมิได้กำหนดค่าปรับเป็นรายงวดไว้ กรณีนี้ค่าปรับจะคิดคำนวณถัดจากวันครบกำหนดส่งมอบงานงวดสุดท้ายตามสัญญา

สำหรับกรณีที่ค่าปรับจะเกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของวงเงินตามสัญญา ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘๑ กำหนดว่า “กรณีที่สัญญาหรือข้อตกลงได้ครบกำหนดส่งมอบแล้ว และมีค่าปรับเกิดขึ้น ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งการเรียกค่าปรับตามสัญญาหรือข้อตกลงจากคู่สัญญาภายใน ๗ วันทำการ นับถัดจากวันครบกำหนดส่งมอบ และเมื่อคู่สัญญาได้ส่งมอบพัสดุ ให้หน่วยงานของรัฐบอกสงวนสิทธิการเรียกค่าปรับในขณะที่รับมอบพัสดุนั้นด้วย” และข้อ ๑๘๓ กำหนดว่า “นอกจากการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๓ หากปรากฏว่าคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ และจะต้องมีการปรับตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น หากจำนวนเงินค่าปรับจะเกินร้อยละสิบของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาดำเนินการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง เว้นแต่คู่สัญญาจะได้ยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น” ประกอบกับหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๘๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง การซ่อมความเข้าใจการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘๓

/สรุป ...

สรุปได้ว่า เมื่อครบกำหนดส่งมอบสิ่งของหรืองานจ้างที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง และได้ล่วงเลยกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจนมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว เมื่อจำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้นจะเกินกว่าร้อยละสิบของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งบอกกล่าวกับคู่สัญญาว่า จำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้นจะเกินกว่าร้อยละสิบแล้ว และจะดำเนินการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงต่อไป เว้นแต่คู่สัญญาจะได้มีหนังสือแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยจะยินยอมเสียค่าปรับแก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น และเมื่อกรณีที่คู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงได้เท่าที่จำเป็น โดยหน่วยงานของรัฐต้องประเมินความคืบหน้าการดำเนินการตามสัญญาของคู่สัญญาว่าการผ่อนปรนดังกล่าวจะทำให้คู่สัญญาดำเนินการแล้วเสร็จหรือไม่ หรือจะต้องใช้ดุลพินิจว่าจะบอกเลิกสัญญาหรือไม่ หรือกรณีที่คู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับให้แก่หน่วยงานของรัฐโดยมีเงื่อนไข หรือกรณีที่คู่สัญญาไม่มีหนังสือแจ้งความยินยอมดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้หน่วยงานของรัฐแจ้งการบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงไปยังคู่สัญญาโดยเร็ว ทั้งนี้ การแจ้งบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมกับแจ้งการปรับและรับหลักประกันสัญญาหรือข้อตกลง (ถ้ามี) ดังนั้น หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการตามนโยบายฯ ข้อ ๑๘๑ และข้อ ๑๘๓ ประกอบกับหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๘๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ต่อไป สำหรับการคิดค่าปรับ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า จำนวนค่าปรับตามสัญญาเกินร้อยละ ๑๐ ของวงเงินตามสัญญาแล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังไม่ได้พิจารณาบอกเลิกสัญญา หน่วยงานของรัฐจึงต้องปรับผู้รับจ้างเต็มตามจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญา

๓. กรณีข้อหารือ ๕ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๑) - (๔) ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าว พร้อมหลักฐานเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐทราบเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขยายเวลาทำการตามสัญญาภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุอันได้สิ้นสุดลงหรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีตาม (๑) ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่ต้น คู่สัญญาไม่ต้องแจ้งเป็นหนังสือก็ได้ สำหรับกรณีการส่งผลงาน การแก้ไขผลงาน การรับส่งเอกสารต่าง ๆ ทาง email/Line จะถือเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณางดหรือลดค่าปรับได้หรือไม่นั้น เห็นว่า ในการส่งแก้ไขผลงาน จะต้องมิหนังสือแนส่งเป็นลายลักษณ์อักษร และหน่วยงานของรัฐจะต้องมีการลงทะเบียนหลักฐานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๔. กรณีข้อหารือ ๖ ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วจะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้ (๑) เป็นการแก้ไขตามมาตรา ๙๓ วรรคห้า (๒) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์ (๓) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” และมาตรา ๙๗ วรรคสามบัญญัติว่า “การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วย

/วิธีการ ...

วิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบหรือระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป” ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๑๖๕ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๙๗ ต้องอยู่ภายในขอบข่ายแห่งวัตถุประสงค์เดิมของสัญญา หรือข้อตกลงนั้น โดยหน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพของพัสดุ หรือรายละเอียดของงาน รวมทั้งราคาของพัสดุหรืองานตามสัญญาหรือข้อตกลงกับพัสดุที่จะทำการแก้ไขนั้นก่อนแก้ไขสัญญา หรือข้อตกลงด้วย” ดังนั้น หากหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นในการแก้ไขสัญญา ซึ่งไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐ เสียประโยชน์ หรือเป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐย่อมสามารถใช้ดุลพินิจ แก้ไขสัญญาภายใต้เงื่อนไขของระเบียบฯ ข้อ ๑๖๑ และข้อ ๑๖๕ ทั้งนี้ จะต้องอยู่ภายใต้ขอบข่ายแห่ง วัตถุประสงค์เดิมของสัญญาหรือข้อตกลงนั้น และหากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญานั้น จำเป็นต้องลดวงเงิน หรือเพิ่มระยะเวลาส่งมอบใหม่ให้ตกลงพร้อมกันไป อย่างไรก็ตาม หากเป็นการแก้ไขในส่วนที่เป็นรายละเอียดของงาน จะต้องดำเนินการก่อนการตรวจรับงานงวดสุดท้าย แต่หากเป็นการแก้ไขในส่วนที่มีใช้รายละเอียดของเนื้องาน แม้จะมีการตรวจรับงานงวดสุดท้ายแล้วก็ยังสามารถกระทำได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

กรมบัญชีกลาง